

# Årsplan for Fredsvoll barnehage



## 2021/2022

Fredsvoll Barnehage  
Totenvegen 1174  
2848 Skreia  
Mail: [post@fredsvollbarnehage.no](mailto:post@fredsvollbarnehage.no)

Hovednummer: 611 64895  
Daglig leder: 90 78 21 90  
Hiet: 90 89 27 61  
Redet: 90 81 30 18

# Innhold

<b>Innhold.....</b>	<b>s. 2</b>
<b>Om barnehagen.....</b>	<b>s. 3</b>
Vår visjon - Vi gir hverandre tid.....	s. 3
Verdier vi legger til grunn i arbeidet.....	s. 4
<b>Progresjonsplan.....</b>	<b>s. 5</b>
Kommunikasjon, språk og tekst.....	s. 5
Antall, rom og form.....	s. 6
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	s. 7
Natur, miljø og teknologi.....	s. 8
Kunst, kultur og kreativitet.....	s. 9
Nærmiljø og samfunn.....	s. 10
Etikk, religion og filosofi.....	s. 11
<b>Satsingsområder.....</b>	<b>s. 12</b>
Skape gode møter.....	s. 12
Tilrettelegge for fysisk aktivitet og et sunt kosthold.....	s. 12
<b>Verdigrunnlag.....</b>	<b>s. 13</b>
Barnehagens samfunnsmandat.....	s. 13
Danning gjennom medvirkning.....	s. 13
Omsorg.....	s. 13
Lek og læring.....	s. 13
<b>Samarbeid.....</b>	<b>s. 14</b>
Samarbeid mellom hjem og barnehage.....	s. 14
Samarbeid mellom «redet» og «hiet».....	s. 14
Samarbeid mellom barnehage og skole.....	s. 14
Andre samarbeidspartnere.....	s. 14
<b>Praktisk info.....</b>	<b>s. 15</b>
<b>Tradisjoner.....</b>	<b>s. 16</b>
Viktige arrangementer og datoer.....	s. 16
<b>Kilder.....</b>	<b>s. 17</b>
<b>Grovplan.....</b>	<b>s. 18</b>

# Om barnehagen

## Vår visjon: Vi gir hverandre tid

Fredsvoll barnehage er en privat, foreldreid barnehage i Totenvika, som ble startet høsten 1989. I barnehageåret 2021-2022 har vi 40 barn fordelt på to avdelinger: «Redet» og «Hiet»- redet er delt inn i spurver (1åringer) og duer (2åringer), mens hiet er delt inn i tre grupper: Piggsvin (3åringer), gauper (4åringer) og Bjønnunger (5åringer).

Barnehagens nærmiljø består av mye jord- og skogbruk. Dette preger også vår hverdag. Vi bruker lokalmiljøet aktivt og er opptatt av å være bærekraftige. Vi er sertifisert som Trafikksikker barnehage og jobber aktivt med miljøarbeid. I Fredsvoll barnehage er vi opptatt av at barna skal erfare sammenhenger og prosesser slik at de lærer hvor ting kommer fra og får en forståelse av naturens og livets gang. Gjennom praktiske gjøremål, hvor barn og voksne er sammen, opplever barna at de er til nytte for fellesskapet og at deres innsats er viktig. Dette være seg matlaging, søppelplukking, snekring eller hagearbeid. De opplever mestring i samspill med andre og bygger en god selvfølelse.

For å få til dette må vi ha noen rammer. Vi har et koselig hus, kjøkkenhage og frukttrær og kontakt med Grytenholm Isigard som kommer med hest til barnehagen jevnlig, slik at barna får ri. Vi har også nabogårder med korn, grønnsaker og dyr som lar oss få komme og høste og hilse på dyra. Barnehagen har to hovedbaser i nærområdet: Spurvebakken og Ekornsnippen, men vi går også turer til andre steder i nærmiljøet. Barna lærer å ta vare på- og kjenne nærmiljøet sitt og blir trygge der. Trygghet er grunnlaget for all læring. De gode rammene innbefatter også kompetente ansatte som ser hvert enkelt barn og har vilje og evne til å involvere seg i barna.

Barnehagens visjon er: **Vi gir hverandre tid.** Gjennom å gi hverandre tid, både til voksne og barn, håper vi å oppnå mer romslighet, fleksibilitet og kreativitet, der vi blir bedre til å lytte, se og reflektere. Å ta seg tid til å stoppe opp, ta et skritt tilbake og undre seg, tror vi gjør det lettere å være anerkjennende og er med på å skape gode opplevelser som gjør dagene verdifulle for liten og stor. Ved å gi hverandre tid, bidrar vi til å minske produksjonen av stresshormoner i hjernen og legger til rette for at alle kan få utvikle seg til å bli den beste utgaven av seg selv i sitt eget tempo. Verdier vi ønsker å ha med oss i arbeidet er; **omsorg, respekt, nysgjerrighet og samspill.**

Vår årsplan skal vise hvordan vi gjennom kommende barnehageår vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold til vår pedagogiske praksis. Den skal blant annet vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring og gi en plan på hva barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter om i løpet av året.

For å synliggjøre vårt pedagogiske arbeid, har vi satt opp en progresjonsplan som bygger på rammeplanens 7 fagområder. Planen tar ikke utgangspunkt i alder, men i tre «trappetrinn» vi mener bygger naturlig på hverandre og som alle barn går, om enn med ulik fart og spenst. Innenfor hvert av trinnene kan det befinne seg barn i ulik alder, avhengig av det enkelte barns utvikling. Et barn kan også befinne seg på ulike trinn på ulike fagområder. Vår oppgave som pedagoger er å finne barnets ståsted og bygge videre på dette med de tiltak som nevnes i planen, slik at hvert barn får «akkurat passe» utfordringer og en god progresjon.

Vi beveger oss mellom trinnene, da vi vet at gjentagelse tilført nye elementer har god læringseffekt. Målsetningene i planen knyttes til de voksnes arbeid og tilrettelegging/tiltak for de barna som faktisk befinner seg på dette trinnet.

### **Verdier vi legger til grunn i arbeidet:**

#### **Gi trygghet og omsorg -for enkeltindividet, respekt**

Primærkontaktarbeid, vår holdning til hvert enkelt barn - at det er unikt, gode rutiner på å knytte tråder til familien, felles kontaktpunkter, tilhørighet.

#### **Øve opp selvstendighet-gjøre barna selvhjulpne i stedet for å stå til tjeneste**

Bordsituasjon, På/av kledning, stole på seg selv, jeg kan.

#### **Hjelpe hverandre til å bli gode-spille på lag, være støttende**

Sosial kompetanse, jeg kan - ved hjelp av andre, voksenrollen - egenutvikling ved hjelp av andre.

#### **Vise nysgjerrighet- lyst til å lære noe nytt, det fornyer og beriker**

Våge å tørre for store og små, framtidsrettet.

#### **Vise og lære bort folkeskikk, høflighet - lære samspillsregler som skaper trivsel**

Vente på tur, dele med andre, ta hensyn, hilse og snakke så andre forstår deg.

#### **Legge vekt på grundighet - heller lage, lære om få ting, men ordentlig**

#### **Ta vare på - hverandre - de og det vi har rundt oss**

Sosial kompetanse, forebygge mobbing, vi kan ulike ferdigheter - respekt.

#### **Drive uteliv - nærhet til naturen, fysisk aktivitet, mestring og opplevelser.**

Kroppsbeherskelse, glede, lek, fryd.

#### **Videreføre kultur og tradisjoner - årstidsfester, høytider, praktiske oppgaver**

Eventyr, rim og regler, faste fester og arrangementer, bake brød, sylte bær, male korn, etc.

#### **Skape hjemlig atmosfære - skape trivsel og nærhet**

Estetikk, ha det bra rundt seg, lære barna til å holde orden, ta vare på ting.

#### **Skape og pleie kontakt med nærmiljøet og naboer, skolen, SFO, kirka, Mjøsa og skogen.**

# Progresjonsplan

## Kommunikasjon, språk og tekst

Mål for personalets arbeid	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"><li>• Vi er til stede der barn er, på gulvet. Tolke, (kjenner betydningen av de ulike signalene barna gir) lytte og se barns signaler, responderer på barns kroppsspråk, "se med det gode blikk", vi bekrefter, benevner og gjentar ord riktig.</li><li>• Vi skaper et språkstimulerende miljø (introduserer enkle begreper som beskriver følelser) i alle hverdagssituasjoner, som påkledning, måltid, bleieskift m.m. og vi er delaktige i den begynnende rolleleken.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Bruk av enkle rim, regler og sanger, med utgangspunkt i "det nære" f.eks. ulike årstidsfester</li><li>• Bruk av hånd-dukker, dramatisering</li><li>• Bildebøker</li><li>• Bruke korte setninger, få ord.</li><li>• Bruke snakkepakken</li><li>• Alle barn har egen perm med bilder, sanger og historier.</li><li>• Stor grad av bruk av konkrete i fortellinger.</li><li>• Steg for steg-uttrykk av følelser</li><li>• Benevner alt vi gjør i hverdags situasjoner.</li><li>• Gode samtaler, "bader" barna i språk ved matbordet, bleieskift, påkledning m.m.</li></ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Vi er gode samtalepartnere i hverdags situasjoner. Bruke disse mulighetene til aktiv språkstimulering. Vi samtaler bl.a om følelser og begreper rundt dette, hva vi gjør, hva har vi gjort, hvem vi har lekt med.</b></li><li>• Vi viser interesse for det barna uttrykker og formidler.</li><li>• Vi knytter det muntlige og skriftlige språket sammen.</li><li>• Vi legger til rette for lek med ord og fabulering.</li><li>• Vi legger til rette for lek med lyder og bokstaver muntlig og skriftlig.</li><li>• Vi synliggjør skriftspråket i det fysiske miljøet</li><li>• Vi bruker tid på muntlig formidling av historier og fortelling.</li><li>• Vi er bevisste på at barna har tilgjengelig språkstimulerende materiell</li><li>• Vi legger til rette for og deltar i rollelek med fokus på at barna lærer seg lekekoder.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Språksprell</b></li><li>• <b>Språkgrupper med 4-åringene</b></li><li>• <b>Steg for steg</b></li><li>• Bruke snakkepakka</li><li>• Vi setter tekst på tegninger og fotografier.</li><li>• Oppmuntre barna til å skrive navnet selv. "Hermeskrive"</li><li>• Oppfordre til tegning og lekeskriving</li><li>• Rim, regler, sanger. Med mye innslag av "nonsens" innhold og lek med språket.</li><li>• Bruke bildebøker med noe tekst.</li><li>• Årstidsbord</li><li>• Tankekart</li><li>• Ulike bilder på veggene</li><li>• Bruke spill som stimulerer til lek med bokstaver og innlæring av begreper, preposisjoner.</li><li>• Bruke muntlige fortellinger med innslag av konkrete og dramatisering.</li><li>• Barna dramatiserer, synger og forteller.</li><li>• Bruk av ordbilder på egne navn og enkelte konkrete.</li><li>• Bruke humor i hverdagen, tullesanger og tullefortellinger og tullefortellinger og tullefortellinger</li><li>• Samlingsstund med språkaktiviteter i hver samling</li></ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Vi er oppmerksomme på hvordan språket brukes til å konstruere lek, og deltar aktivt for å stimulere dette dersom det er nødvendig.</b></li><li>• Være støttende og undrende sammen med barna i forhold til lek med bokstaver og lesing.</li><li>• Vi gir skolestarterne ekstra utfordringer mht. Språkforståelse.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Gi rom for rolleleken</b></li><li>• <b>Høytlæsning, fortellinger, gjenfortellinger, dramatisering</b></li><li>• Barna oppfordres til å skrive navnet sitt og gå på jakt etter bokstavlyder.</li><li>• Lekeskriving, avskrivning</li><li>• Tekstskaping, fridikting</li><li>• Vitsing, gåter, riming</li><li>• Videreutvikling av språkhumor</li><li>• Lekelesing/medlesning</li></ul>

# Antall, rom og form



Mål for personalets arbeid	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vi er bevisst egen begrepsbruk og introduserer barna for stor-liten og enkle mengdeuttrykk, tilrettelegger for litt mer avansert eksperimentering med former, systemer, mønster og mengde.</li> <li>• Vi støtter opp om barnets begynnende matematiske utvikling med utgangspunkt i barnets interesser og uttrykksformer.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Telle fingre, tær, barn i gruppa, telle til tre for å markere start.</li> <li>• Sortering av leker, utstyr mm.</li> <li>• Lek med tall, introdusere 1-10.</li> <li>• Knytte tellingen og begrepsbruken til kjente konkrete. Hoppe trappetrinn.</li> <li>• Telleleker</li> <li>• Lek med former, leke med puttekasser, puslespill</li> </ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi undrer oss og resonerer over sammenhenger og ulikheter i miljøet rundt barna, med fokus på størrelser, antall og former.</b></li> <li>• Vi støtter opp under barnas nysgjerrighet og utforsker glede.</li> <li>• Vi er bevisste barnas begynnende forståelse av sammenhengen mellom mengde, tall og tallsymbol.</li> <li>• Vi introduserer flere begreper knyttet til måling og mengde.</li> <li>• Vi er bevisste på å ha utfordrende lekemateriell tilgjengelig.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Konstruksjonslek (Lego, Briomek, naturmateriale, snekring mm.)</b></li> <li>• <b>På tur, se etter ulike geometriske former, bygninger i naturen</b></li> <li>• Måling, veiing, eksperimentering. F-eks kjøkken</li> <li>• Lek med former, tegner dem, benevner dem og bruker dem i hverdagslivet.</li> <li>• Spill med fokus på læring av tall og matematiske begreper.</li> <li>• Mattehefte med bilder</li> </ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi legger til rette for aktiviteter som styrker og videreutvikler barnas forståelse av sammenhengen mellom tall og mengde.</b></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Introdusere det "å legge til" og "ta bort".</li> <li>• <b>Videreføring av tiltakene nevnt overfor</b></li> <li>• <b>Mattesprell</b></li> </ul>

# Kropp, bevegelse, mat og helse



Mål for personalets arbeid	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vi legger til rette for å gi barna et godt grunnlag for grunnleggende motoriske ferdigheter. Vi organiserer hverdagen slik at det blir en god veksling mellom aktivitet og ro.</li> <li>• Vi har fokus på sunt kosthold og serverer sunn mat med mangfoldige smaksopplevelser i en hyggelig atmosfære.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utelek, bevegelse i ulendt terreng, allsidige motoriske utfordringer.</li> <li>• Gymsalen</li> <li>• "Tumlelek"</li> <li>• Mini-røris</li> <li>• Dans</li> <li>• Sover ute</li> <li>• Gode rammer ved måltid. Starte måltidet med bordvers.</li> <li>• Påkledning</li> </ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi tilrettelegger for å styrke og utvikle motoriske ferdigheter slik at barna får en positiv selvoppfatning gjennom egen mestring</b></li> <li>• Vi verdsetter forskjelligheter</li> <li>• Vi bruker barnehagens ute/baserom og uteområde</li> <li>• Vi gjennomfører minst en turdag i uken</li> <li>• Vi gir alle samme utfordringer uavhengig av kjønn.</li> <li>• Vi har fokus på et hyggelig måltid med fokus på sunt kosthold og mangfoldige smaksopplevelser.</li> <li>• Vi har fokus på hygiene og renslighet.</li> <li>• Vi legger til rette for selvstendighetstrening mht. Dobesøk, håndvask og av og påkledning.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Legge til rette for motorisk utfordrende aktiviteter på uteområdet med hinderløyper. I barnehagen og på turer.</b></li> <li>• <b>Finmotorisk trening: Tegning, klipping, hjelpe til på kjøkken med kutting, baking osv.</b></li> <li>• Vi har tre utedager i uka</li> <li>• Bruke gymsal</li> <li>• Turer til Pannengen, Ekornsnippen, Spurvebakken, lekeklassen, Pålsrudbakken og mye mer.</li> <li>• Stimulere til rollelek ute</li> <li>• Håndvask, dotrening</li> <li>• Snakke om kroppen</li> <li>• Måltid med gode rammer. Vi starter med bordvers, spiser sammen, voksne som sitter og spiser sammen med barna, sender maten til hverandre, prate sammen.</li> <li>• <b>Gi barna tid i garderoben og forteller hvilken rekkefølge vi kler på oss.</b></li> <li>• Alle smaker på maten. Vi har fokus på at maten er god - ikke på de som ikke liker den.</li> </ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi tilrettelegger for å styrke og videreutvikle motoriske ferdigheter som for eksempel påkledning, slik at barna får en positiv selvoppfatning gjennom egen mestring</b></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Lengre turer bort fra barnehagen</b></li> <li>• <b>Lære å kle på seg selv</b></li> <li>• Barna får bruke verktøy, sag/øks/kniv i større grad enn tidligere</li> <li>• Spesielt fokus på finmotoriske øvelser, klipping, blyantgrep</li> <li>• Balansering</li> <li>• Klatring</li> <li>• Ball-lek - kaste og ta imot ball/fotball</li> <li>• Ski</li> </ul>

# Natur, miljø og teknologi



Mål for personalets arbeid	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vi stimulerer til å bruke sansene og tar utgangspunkt i barns nysgjerrighet.</li> <li>• Vi opplever verden sammen med barna og bruker nærmiljø aktivt.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Legge til rette for erfaringslæring- Barna lærer om planter og dyr gjennom å se, ta på og lukte. Vi har kjøkkenhage.</li> <li>• Oppleve, erfare og få kjennskap til naturkreftene ved å være ute i all slags vær.</li> <li>• Sortere matsøppel, kaste papir, være rollemodeller.</li> <li>• Vise bilder i album og via digitale verktøy</li> <li>• Fokus på teknikk i umiddelbar nærhet. - lysbryter, vannkran, kvern, eplemoser mm.</li> <li>• Turer til Spurvebakken, gymsal, kirken, skolen, Vang, fotballbanen</li> </ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi inkluderer friluftaktiviteter og utelek i barnehagens hverdagsliv med fokus på miljø.</b></li> <li>• Vi stimulerer til undring over naturens syklus</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Naturopplevelser i alle årstider</b></li> <li>• <b>Vi lar barna være delaktige i daglige gjøremål som vanning, lusing i bedd og søppelsortering.</b></li> <li>• Utedag, turdager</li> <li>• Sortere søppel, plukke søppel</li> <li>• Vi snakker om hvorfor. Dramatisering</li> <li>• Erfaringslæring - utforske dyr og planter vi finner på vår vei..</li> <li>• Vi har plansjer, oppslagsverk, utstyr til forskning tilgjengelig.</li> <li>• Planting</li> </ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi stimulerer til undring og spørsmål i forhold til teknikk og fysikk. (Årsak - virkning)</b></li> <li>• Vi gir erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Besøk på institusjoner/arbeidsplasser. Kaféer, kirke, besøk på gård for å se dyr og gårdsredskap</b></li> <li>• <b>Barna lærer mer om gjenbruk og resirkulering</b></li> <li>• Samtaler om hvor ulik mat kommer fra og hvordan blir ting til?</li> <li>• Bruke turer</li> <li>• Høstfest</li> </ul>



# Kunst, kultur og kreativitet



Mål for personalets arbeid	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fokus på prosessen og skaperglede, ikke på produktet, introduserer ulike formingsteknikker, med fokus på den taktile sansen.</li> <li>• Bruke sang, dans, musikk, rytme som ingredienser i hverdagen og de voksne verdsetter barnekulturens egenverdi.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fingermaling, leire, ull og tegning</li> <li>• Eventyrformidling, remseeventyr</li> <li>• Spontansang</li> <li>• Rim og regler med bevegelser</li> <li>• Kjente barnesanger, norske sanger</li> <li>• Rytmeinstrumenter</li> <li>• Trampe, klappe, marsjere, finne rytme</li> <li>• Teateropplevelser</li> <li>• Hermelek, ta vare på barnas initiativ</li> <li>• Mini-røris, dans.</li> </ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi legger til rette for at barna får prøve ut ulike formingsteknikker. Vi møter barna der de er og prøver å utnytte deres interessefelt/fokus. Vi møter deres skaperglede gjennom sang, musikk og bevegelse.</b></li> <li>• Vi presenterer ulike kulturuttrykk for barna.</li> <li>• Vi ivaretar barnekulturen og lar den blomstre.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Barna får male, tegne/farge, klippe og lime, modellere, mm.</b></li> <li>• <b>Voksne som gir barna rom og gehør.</b></li> <li>• Stimulere til rollelek ved å dramatisere og la barna få teateropplevelser.</li> <li>• Besøke biblioteket, kirken, museer, konserter.</li> <li>• Bygge hytte, bruke alle kriker og kroker til lek</li> <li>• Voksne som tør slippe seg løs og som er igangsettere.</li> <li>• Legge bruker sang i samling og spontant i hverdagsaktivitetene.</li> <li>• Si ja når barna tar initiativ til bruk av musikk.</li> <li>• Møte barna på deres musikkønsker.</li> <li>• Barna får selv dramatisere, vise skuespill</li> </ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi gir barna trygge rammer slik at de tør uttrykke seg kreativt alene eller i liten gruppe.</b></li> <li>• Vi introduserer ulike kulturuttrykk for barna.</li> <li>• Vi utvider barnas horisont ved å dra på lengre turer ut av Fredsvoll barnehage.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Tilrettelegge for mer langsiktige kreative prosjekter.</b></li> <li>• <b>Oppfordre barna til å vise sitt "produkt" for andre, det være seg sang, dans, drama, kunstverk mm</b></li> <li>• Voksne og barn forteller vitser og gåter.</li> <li>• Lage fortellinger, vitser og gåter sammen med barna.</li> <li>• Bruk av mer avanserte kreative teknikker. Slik som brodering, veving, snekring, fingerhekling, "spå" osv.</li> <li>• Delta på aktuelle teater/forestillinger</li> </ul>

# Nærmiljø og samfunn



Mål for personalets arbeid	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vi lar barna få erfare at de har medbestemmelse på sin hverdag i barnehagen. Vi er trygge medfarere når barna utvider sin horisont fra sin familie til barnehagen som et miniatyrsamfunn. Barna møter andre barn og voksne og lærer seg "spillereglene" i barnehagen og de skal få erfare at de betyr noe for felleskapet.</li> <li>• Vi lar barna etterhvert bli kjent med nærmiljøet rett utenfor porten.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Personalet er tilstedeværende og iakttar barnas kroppsspråk og handler etter dette.</li> <li>• Tema barn og familie "hvem er jeg og hvem er de andre?"</li> <li>• Øve på turtaking</li> <li>• Turer til Spurvebakken, gymsal, kirken, skolen, Vang, fotballbanen</li> </ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>La barna erfare at de har medbestemmelse i sin hverdag i barnehagen, gjennom blant annet å utforske og oppdage nærmiljøet.</b></li> <li>• Introdusere barna for nærmiljøet.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Barna erfarer at valg den ene gjør får konsekvenser for de andre. Erfare at et flertall kan overprøve den enkeltes ønsker (danning).</b></li> <li>• <b>Bruke samtalen mer aktivt i medbestemmelsen.</b></li> <li>• Besøke f.eks. brannvesen, bibliotek, matbutikker, skolens område, Turplasser på kirka, Ekornsnippen, Spurvebakken, Pålsrudbakken, Pannengen, lekeklassen og andre plasser i nærmiljøet.</li> <li>• Presentere dem for flere valg. La dem også få erfare konsekvenser av de valgene de har gjort.</li> <li>• Praktisere turtaking</li> <li>• Bruke Trygg Trafikk sitt opplegg aktivt og øve trafikkregler i samlinger og ute på tur</li> </ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Legge til rette for besøk på bedrifter/ arbeidsplasser som har tilknytning til barna i barnehagen/hjem.</b></li> <li>• Vi bruker nærmiljøets ressurser til gode læringsmiljø og opplevelser for barna.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Drar på tur til barnas bosted, Skreia, Lena, Raufoss og Gjøvik</b></li> <li>• Demokratisamtaler</li> </ul>

# Etikk, religion og filosofi



Mål for personalet	Tiltak
<b>Trinn 1</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vi har kunnskaper og kompetanse om de ulike barnas religiøse livssyn og kulturelle bakgrunn.</li> <li>• Vi jobber med sosial kompetanse for å hjelpe barna med å identifisere egne og andres følelser. Vi viser barna alternative handlingsmønstre, og barn og voksne jobber med å vise respekt for andres identitet og personlighet.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sikre god dialog med foreldre. Overføre kunnskap fra foreldre/foresatte til barnehage</li> <li>• Steg for steg</li> <li>• Markere tradisjonelle kristne høytider med konkrete</li> <li>• Markere andre merkedager i samarbeid med foreldre/foresatte til de barn som er i barnehagen til enhver tid. For eksempel. Adventshage, høstfest og lanternefest</li> <li>• Vi er på gulvet sammen med barna og prøve være i forkant av konflikter og gir barna støtte og veiledning.</li> <li>• Barn blir kjent med egne følelsesmønstre og viser det i hverdagen.</li> </ul>
<b>Trinn 2</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi er støttespillere ved å hjelpe barnet til å identifisere følelser ved blant annet konfliktløsning.</b></li> <li>• Vi skaper tid og rom for samtale, skape et fysisk miljø som innbyr til samtale.</li> <li>• Vi er tydelige voksne i forhold til samfunnets normer og regler, hva som er rett og galt.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Den gode samtalen, barna erfarer å sette ord på følelser og handlinger og løse konflikter (steg for steg)</b></li> <li>• <b>Barna skal erfare at egne valg og handlinger kan påvirke situasjoner.</b></li> <li>• Barna skal ha mulighet til å undre seg over livet - fødsel, liv, død, normer og verdier</li> <li>• Tema i samlinger, bruk av voksne i rollespill</li> <li>• Barnehagen har en gjennomarbeidet og bevisst verdiplattform som ligger til grunn for alt vi gjør.</li> <li>• Barna skal oppleve at vi markerer kristne høytider/andre kulturers merkedager. Bruke drama - filosofere mer over mysteriene f. eks. lanterne festen</li> </ul>
<b>Trinn 3</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Vi fyller begrepene toleranse og respekt med et verbalt innhold og knytter dette til hendelser i hverdagen slik at barna får en større forståelse for hva dette betyr i praksis i her- og nåsituasjoner</b></li> <li>• Vi stimulerer til refleksjon rundt vennskap</li> <li>• Vi er bevisste rollemodeller når det gjelder toleranse og respekt</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Barn og voksne erfarer sammen og reflekterer over egne handlinger, og handlingsalternativer. Gi barna språklige verktøy.</b></li> <li>• <b>Barna må stå til ansvar for egne handlinger.</b></li> <li>• Barnehagen har en gjennomtenkt verdiplattform som ligger til grunn for alt vi gjør.</li> <li>• Bruke samtalen til refleksjon rundt egne erfaringer og sette seg inn i andres ståsted.</li> <li>• Markere kristne høytider/andre kulturers merkedager. Reflektere over de store spørsmål ut fra barnas initiativ. Reflektere over ulikheter</li> </ul>

# Satsingsområder

## Skape gode møter

Vi skal skape gode møter, der barna skal føle trygghet, tillit og kjærlighet, ved at vi voksne utvikler vår relasjonskompetanse. Vi skal blant annet være bevisste på å bruke et positivt og tilpasset kroppsspråk som legger til rette for god dialog som vil motivere og støtte utviklingen til samhandling med andre. Dette innebærer blant annet å sette seg ned så man kommer på høyde med barnet, få øyekontakt, og være bevisst på å bruke en mild og rolig stemme.

## Tilrettelegge for fysisk aktivitet og et sunt kosthold

Vi skal legge til rette for fysisk aktivitet og kroppslig lek som vil utfordre og utvikle hvert enkelt barns motoriske ferdigheter. Personalet skal etterstrebe å bruke enhver anledning til å stimulere motorisk utvikling gjennom fysiske aktiviteter og utfordringer, fra de små musklene i øynene til de store musklene i ben og armer. Jo mer fysisk aktivitet desto bedre blir hjernen til å ta imot og behandle informasjon. Vi bruker boken «Alt jeg kan! - Hvordan kroppen lærer hjernen å tenke» av Grete Helle og Tom Rune Fløgstad, som utgangspunkt i vårt arbeid. Boken hjelper oss med hvordan vi skal koble nyere hjerneforskning; hvordan hjernen er bygget opp og utvikler seg, med barnehagens praksis. Dette for å få til best mulig læring og utvikling.

Hjernen trenger dessuten et sunt kosthold for å fungere godt. I vår barnehage er vi derfor opptatt av at barna skal få et sunt, variert og rikt kosthold hver dag. Vi gjennomfører dette ved å ha hjemmebakket brød flere dager i uka, serverer havregrøt til frokost og tilbyr varm mat 2 dager i uka. For at barna skal få smake på nye ting, få et variert kosthold og økt matglede varierer vi mellom vegetar, supper, kylling og fisk, jmf. Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen. Inspirasjon og opplegg henter vi også fra [www.sunnerebarn.no](http://www.sunnerebarn.no). Barna får være med på å lage en del av maten og vi bruker gjerne råvarer fra egen kjøkkenhage eller fra jordene og hagene rundt barnehagen (særlig på høsten).

Vi jobber for at måltidet skal skape et inkluderende fellesskap, trygghet, vennskap, selvstendighet, medvirkning, mye glede og latter som gir trivsel og matglede. Derfor er måltidene viktig for oss, som en god møteplass, et sted å bygge en god psykisk helse og for en god samtale i mindre grupper.

# Verdigrunnlag

## Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning er ikke enkeltstående begreper, men må ses i sammenheng.

## Danning gjennom medvirkning

Danning er en livslang modningsprosess som handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter, for selv å bli selvstendig og ansvarlig. I dette ligger det at barna skal lære normer og verdier som gjelder i samfunnet, men også lære hvordan de selv er med å påvirke. For at danning skal finne sted er det viktig at barna, ut ifra deres alder og modenhet, får medvirke i egen hverdag og at vi skal lytte til dem og ta dem på alvor. Dette ved at barna aktivt får være med på å lage og følge felles normer for hvordan de skal være mot hverandre, snakke med/til hverandre, hvordan leken skal foregå, hvordan være en god venn, hvordan vi skal ha det ved matbordet og annet som er relevant i deres hverdag.

## Omsorg

Barnehagens personale har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn. Noe av det viktigste for barn, er å bli sett av andre, både jevnaldrende og voksne. For oss handler dette om å være tilstede og se hvert enkelt barn ut fra deres behov og å gi barna muligheter til å gi og ta i mot omsorg. Vi må ha evne til å tolke barns signaler, både verbale og non-verbale, samt evnen til å ta barnas perspektiv og opptre støttende. Barna speiler de voksnes væremåte og lærer av å se hvordan andre opptre. De skal også selv lære å opptre omsorgsfullt ovenfor hverandre og aktivt være med på å hindre urett og mobbing!

## Lek og læring

Barnas viktigste kilde til læring og utvikling er leken! Vi ser på leken som barnas hovedaktivitet i barnehagen! Gjennom lek formidles kultur, verdier og tradisjoner. Barna identifiserer seg selv gjennom leken, og leken gir dem glede. Vår oppgave er å ha respekt for deres lek og alltid prioritere tid og rom til den gode leken. Gjennom lek bearbeider barna opplevelser og inntrykk. Dette bidrar til at barna utvikler seg og lærer. Vi må være flinke til å oppmuntre til lek og introdusere nye former for lek, da blir barnas lek rik, variert og utviklet. Voksne deltar i leken, men da på barnas premisser. Det er like viktig å delta i leken, være støttende og veiledende, som å vite når man skal trekke seg tilbake og la barna leke selv.

# Samarbeid

## Samarbeid mellom hjem og barnehage

Fra våren 2022 planlegger vi et helt nytt tilvenningstilbud. Etter opptaket i mars vil alle som får plass i Fredsvoll, bli invitert til barnehagen en gang i måneden frem til oppstart. Barn og forelder blir med på sangstund, lek og lunsj, og blir kjent med ansatte og de andre barna på avdeling. Dette gjelder i hovedsak nye barn i redet. Det blir også utdelt en velkomstbrosjyre med informasjon. Når barna starter får alle tildelt en primærperson. De første tre dagene er foreldrene tilstede. Dette er utgangspunktet, men alle barn har forskjellige behov så det kan være at antall dager må økes. Det viktigste for oss er at barnet får en trygg tilvenning i tillegg til at foreldrene også føler seg trygge. Trygge voksne gir trygge barn og trygghet skaper vi gjennom å bruke tid. Det er en fordel med en gradvis tilvenning og korte dager den første tiden. Ellers har vi daglige samtaler ved levering/henting, sender meldinger eller ringer hvis det er beskjeder/info utover dagen og oppdaterer tavla på Kidplan med dagens innhold. Foreldre får tilbud om foreldresamtale to ganger i året, samt foreldremøte på høsten, og kombinert årsmøte/foreldremøte på våren.

## Samarbeid mellom «redet» og «hiet».

Før barna begynner i hiet, vil ansatte i redet fylle ut ett overgangsskjema med viktig informasjon om hvert enkelt barn. Vi tilstreber ellers at barna blir godt kjent og trygge på tvers av avdelingene. Det vil også være samarbeidsmøter for personalet. Til daglig er begge avdelingene åpne hver morgen, slik at barna kan bevege seg fritt mellom rommene. Frokosten er også felles. I tillegg til mulighet for felles morgenstund, er også utetiden etter lunsj felles for begge avdelinger.

## Samarbeid mellom barnehage og skole

Før barna begynner på skolen vil det være en besøksdager på skolen hvor barna får hilse på læreren sin og se klasserommet sitt, lærer/rektør kommer også på besøk i barnehagen. Det vil også bli gitt en omvisning på skolen. I samarbeid med skolebarnas foreldre vil siste foreldresamtale før skolestart settes av til utfylling av overgangsskjema med informasjon om barnet, til skolen. I tillegg har ped.leder/styrer fra barnehagen og lærer/rektør fra skolen ett møte.

## Andre samarbeidspartnere

Østre Toten kommune, Barnevern, PPT, helsestasjon, bedriftshelsetjenesten, PBL og biblioteket. Ellers har vi nært samarbeid med flere organisasjoner, foreninger, naboer og næringsdrivende i nærmiljøet, og andre barnehager med barn som sogner til Totenviken skole.

# Praktisk info

Ansatte	Kompetanse
<b>Leder:</b> Kristin Hellum	Bachelor i spes.ped, videreutdanning i barnehagepedagogikk og nasjonal styrerutdanning.
<b>Pedagogiske ledere:</b> Marie Svellet (redet)	Barnehagelærer (bachelor) med fordypning i småbarnspedagogikk + videreutdanning i barns språkutvikling og språklæring.
Nina L. Brendbakken (redet)	Bachelor i barnevern med videreutdanning i barnehagepedagogikk og relasjonsledelse
Gro Anita Holøien (hiet)	Barnehagelærer (bachelor) med videreutdanning i ledelse og som Marte Meo-terapeut
Åsta Evenrud (hiet)	Barnehagelærer (bachelor) med videreutdanning i barns psykiske helse og fysisk motorisk utvikling og aktivitet.
<b>Pedagogiske medarbeidere:</b> Bente Petersen (redet)	Barne- og ungdomsarbeider.
Cathrine Lilleengen(hiet & redet)	
Wenche Skullerud (hiet)	Barnepleier med utdanning som barnehageassistent.
Elwira Hauser (hiet)	Barne- og ungdomsarbeider/Jesper Juul-terapeut.
Sissel O. Hensvold (redet & hiet)	Barne- og ungdomsarbeider.
Jeanette Pettersen (hiet)	Barne- og ungdomsarbeider.
Ann Cathrin Lauritsen Paulsrud (redet & hiet)	Barne- og ungdomsarbeider- lærling.

Styret	Samarbeidsutvalget (SU)
Mari Andresen - Leder	Mari Andresen
Tåle Willerud - Styremedlem	Tåle Willerud
Håvard Vestland - Styremedlem	Håvard Vestland
Line P. Solheim - Styremedlem	Line P. Solheim
Kristin Hellum - Daglig leder	Kristin Hellum
	Åsta Evenrud
	Nina L. Brendbakken

Arbeidsgruppa	Arbeidsoppgaver
Arne Peder Flesvik Kjetil Reinsby Sveinung Elde Andrine Pettersen	<i>Arbeidsgruppas oppgaver består i hovedsak av å arrangere rusletur i løpet av året, juletreffest i januar og sørge for innkjøp til sosialt samvær i forbindelse med dugnaden.</i>

# Tradisjoner

## Viktige arrangementer og datoer

**Høstfest onsdag 13. oktober:** Vi feirer markens grøde; at korn, grønnsaker og bær er høstet. Vi har laget syltetøy, saft og kaker fra egen avling. Avdelingene feirer høstfest med felles samling og potetsuppe til lunsj. Det blir gulrotkake og hjemmelaget saft til foreldre i garderoben ved henting.

**Lanternefest torsdag 11. november:** En fest som skal minne oss om å ha omtanke og vise omsorg for andre. Festen har sin bakgrunn fra Tyskland med legenden om St. Martin. Vi sier morna til sola som tar seg en lang vinterferie her i Totenvika. Dette gjør vi ved å gå i langt lys-tog, med hjemmelagde lykter/lanterner og synger lanternesanger i mørket på ettermiddagen i barnehagen. **Foreldre bes inn som gjester kl. 17:30**

**Adventshage torsdag 25. november:** En lysfest inne som innledning til adventstida. Bjønnungene får tenne hvert sitt lys inne i en granbarspiral som ligger på gulvet. Vi synger noen julesanger og har det mørkt og rolig inne i rommet.

**Lucia og Nissefest:** Hiet går Lucia for redet. På nissefesten kommer kanskje nissen, men ikke alltid. Han har det av og til veldig travelt. Dette feires på dagtid med barna i desember. Datoer kommer på månedsplanen.

**Fastelaven og karneval 25. februar:** Kjent for de fleste. Barna feirer i barnehagen. De kler seg ut og spiser fastelavnsbolle med krem.

**Påskelunsj:** Vi spiser en høytidelig og god lunsj en av dagene før påske. Dato kommer på månedsplanen

**Vårfest:** Vi priser våren og alt nytt liv ved å spise ute under blomstrende epletrær. Dato kommer på månedsplanen.

**Sommerfest torsdag 9. juni:** Avslutning på året og vi sier farvel til Bjønnungene som skal begynne på skolen. Foreldrene er gjester.

**Kosekveld for Bjønnungene 16.juni:** Bjønnungene har sin egen avslutning (uten foreldre) etter stengt tid, hvor vi gjør litt ekstra stas på dem, spiser god mat og har det gøy.

**Andre datoer:** Dugnad 20. mai, planleggingsdager: 2. august, 26. oktober, 26. november, 3. januar, 28. januar og 27. mai. Høstferie uke 41, vinterferie uke 9, foreldremøte mandag 23. august 2021 og foreldremøte/årsmøte i uke 12.



# Kilder

## Litteratur:

Barnehageloven (2005). Lov om barnehager (LOV-2005-06-17-64). Hentet fra <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>.

Helle, G. & Fløgstad, T. R. (2019). *Alt jeg kan! Hvordan kroppen lærer hjernen å tenke*. Oslo: Cappelen Damm akademisk

Helsedirektoratet. (2018). *Helsedirektoratets retningslinjer for mat og måltider i barnehagen*. Oslo: Helsedirektoratet. Hentet fra: [www.helsedirektoratet.no](http://www.helsedirektoratet.no)

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Oslo: Departementet. Hentet fra: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

## Nettsider:

[www.isigard.no](http://www.isigard.no)

[www.sunnerebarn.no](http://www.sunnerebarn.no)

[www.tryggtrafikk.no](http://www.tryggtrafikk.no)

# Grovplan

August	September	Oktober	November
<p><b>Tema:</b> Bli kjent Tilknytning</p> <p><b>Aktivitet:</b> Planleggingsdag</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Likevektssans (Vestibulærsans)</p>	<p><b>Tema:</b> Høst Brannvern Bli kjent</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Likevektssans (Vestibulærsans)</p>	<p><b>Tema:</b> Høst</p> <p><b>Aktivitet:</b> Høstfest (uke 41) Foreldresamtaler Planleggingsdag</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Sanseapparatet; hud, lukt, lyd, syn (sanseløyper)</p>	<p><b>Tema:</b> Høst Lys og mørket</p> <p><b>Aktivitet:</b> Lanternefest Adventshage Planleggingsdag</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Muskel- og leddsans (kinetisk sans) og kroppsbevissthet</p>
Desember	Januar	Februar	Mars
<p><b>Tema:</b> Advent Jul Vinter</p> <p><b>Aktivitet:</b> Lucia Nissefest</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Grovmotoriske grunnbevegelser</p>	<p><b>Tema:</b> Vinter Kroppen Internasjonal uke</p> <p><b>Aktivitet:</b> Planleggingsdag</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Øyemotorikk og kryssing av midtlinje Sidedominans (lateralitet)</p>	<p><b>Tema:</b> Samefolkets dag Fastelaven Karneval</p> <p><b>Aktivitet:</b> Fastelaven Karneval</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Motorisk planlegging - kroppsbevissthet (rom, retning, kraft, tid - rytme)</p>	<p><b>Tema:</b> Vår Påske</p> <p><b>Aktivitet:</b> Foreldremøte og årsmøte</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Finmotorisk (håndgrep, øye-hånd og øye-fot kordinasjon)</p>
April	Mai	Juni	Juli
<p><b>Tema:</b> Vår Trafikkregler Husdyr</p> <p><b>Aktivitet:</b> Påskelunsj Foreldresamtaler</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Utholdenhet og kondisjon</p>	<p><b>Tema:</b> 17. mai Vår</p> <p><b>Aktivitet:</b> Vårfest Dugnad</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Visuell og auditiv persepsjon (Hjernens tolkning av syns- og hørselssansens signaler)</p>	<p><b>Tema:</b> Sommer Avslutning</p> <p><b>Aktivitet:</b> Sommerfest Kosekveld Bjønnunga</p> <p><b>Bevegelseslek:</b> Visuell og auditiv persepsjon (Hjernens tolkning av syns- og hørselssansens signaler)</p>	<p><b>Tema:</b> Sommerferie</p> <p><b>Aktivitet:</b> Barnehagen er stengt</p>